U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2017, č. j. MPSV-2017/71043-913, vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 55 Ad 5/2017, o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

I. Návrh **s e z a m í t á .**

II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

[1] Návrhem ze dne 13. 10. 2017 doručeným Nejvyššímu správnímu soudu téhož dne se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Po Nejvyšším správním soudu se navrhovatel domáhal toho, aby Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) byla určena lhůta k vydání rozhodnutí ve věci samé nebo k nařízení jednání, a to ve vztahu k věci projednávané před krajským soudem pod sp. zn. 55 Ad 5/2017.

[2] Ve vztahu k řízení vedenému u krajského soudu pod sp. zn. 55 Ad 5/2017 navrhovatel uvedl, že soud maří žalobu. Poukázal též na to, že ve svém podání ze dne 6. 6. 2017 zmínil mj. možné národohospodářské škody, ale krajský soud zůstal nečinný.

[3] Krajský soud ve svém vyjádření k návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu uvedl, že žalobu obdržel dne 7. 4. 2017, shrnul úkony, které ve věci učinil, a konstatoval, že věc doposud nebyla vyřízena, jelikož soud vyřizuje věci podle pořadí, v jakém mu došly. V současné době vyřizuje věci došlé v roce 2016.

II. Podstatný obsah spisu krajského soudu

[4] Ze spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 7. 4. 2017 krajský soud obdržel navrhovatelovu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2017, č. j. MPSV-2017/71043-913. Tímto rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Českých Budějovicích ze dne 9. 2. 2017, č. j. 13956/2017/CBU, kterým byl navrhovateli od 1. 1. 2017 odejmut doplatek na bydlení. Žalovaný změnil rozhodnutí Úřadu práce České republiky tak, že z výrokové části rozhodnutí vypustil slova „odst. 7“, ve zbytku odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil.

[5] Po obdržení žaloby krajský soud dne 10. 4. 2017 vyzval žalovaného, aby se ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy vyjádřil k podané žalobě a aby ve stejné lhůtě soudu předložil správní spis. Současně žalovaného poučil o tom, která samosoudkyně bude věc rozhodovat, o možnosti namítnout její podjatost a o možnosti namítnout místní nepříslušnost krajského soudu. Rovněž jej vyzval, aby se ve lhůtě dvou týdnů vyjádřil, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání.

[6] Dne 16. 5. 2017 krajský soud od žalovaného obdržel správní spis a vyjádření k žalobě, v němž žalovaný sdělil, že netrvá na účasti při projednávání žaloby.

[7] Vyjádření žalovaného dne 24. 5. 2017 krajský soud zaslal navrhovateli, kterého poučil o tom, která samosoudkyně bude věc rozhodovat, o možnosti namítnout její podjatost a o možnosti namítnout místní nepříslušnost krajského soudu. Navrhovatel posléze dne 6. 6. 2017 doručil soudu své podání ze stejného dne, v němž se vyjádřil k věci a v němž sdělil, že navrhuje vydání rozsudku bez nařízení jednání.

[8] Dne 13. 10. 2017 krajský soud obdržel návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu a dne 19. 10. 2017 odeslal svůj spis Nejvyššímu správnímu soudu za účelem projednání tohoto návrhu.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, které je upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, jež je zakotveno zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

[10] Při posuzování návrhu na určení lhůty je Nejvyšší správní soud vázán navrhovatelovou specifikací procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy. Jen u takto vymezeného procesního úkonu zkoumá, zda dochází k průtahům. V nynější věci jsou průtahy namítány ve vztahu k nařízení ústního jednání nebo k vydání rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě končí. Nejvyšší správní soud se níže vyjadřuje odděleně k části návrhu na určení lhůty, která se týká nařízení jednání [část III. a) tohoto usnesení], a jeho části, která se týká vydání rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě končí [část III. b) tohoto usnesení].

III. a) Návrh na určení lhůty k nařízení jednání

[11] K návrhu na určení lhůty k nařízení jednání Nejvyšší správní soud poznamenává, že krajský soud není vůbec povinen nařídit jednání v dané věci. O podané žalobě totiž může rozhodnout bez jednání. Dle § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), může soud rozhodnout o věci samé bez nařízení jednání, jestliže s tím účastníci souhlasí. Navrhovatel vyjádřil souhlas s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání ve svém podání ze dne 6. 6. 2017 (č. l. 27 spisu krajského soudu) a žalovaný ve vyjádření ze dne 11. 5. 2017 k žalobě (č. l. 18 spisu krajského soudu). Jelikož krajský soud není vůbec povinen ve věci nařizovat jednání, nemůže být úspěšný návrh, kterým se navrhovatel domáhá určení lhůty k nařízení jednání.

[12] Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu totiž může být úspěšný za splnění dalších podmínek jen v tom případě, když má krajský soud povinnost požadovaný procesní úkon učinit. Určením lhůty k provedení procesního úkonu se nově nezakládá povinnost krajského soudu daný procesní úkon provést (tato povinnost totiž musí existovat již předtím), ale nově se stanovuje jen lhůta k provedení takového úkonu, který musí být proveden. Tento výklad respektuje ústavně zaručenou nezávislost soudů a soudců, k čemuž lze odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. 21 Cul 3/2004 (uveřejněné pod č. 80/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné z www.nsoud.cz), kde bylo uvedeno: „*příslušný soud sice může soudu, vůči němuž návrh směřuje, stanovit lhůtu k provedení procesního úkonu, avšak nesmí porušit jeho (Ústavou a zákonem zaručenou) nezávislost při rozhodování sporu nebo jiné právní věci tím, že by mu nařídil, jaké procesní úkony má za řízení učinit a tedy jak má při projednávání a rozhodování jednotlivé věci konkrétně postupovat. Vzhledem k tomu, že smyslem řízení o návrhu na určení lhůty podle ustanovení § 174a zákona o soudech a soudcích je – jak uvedeno výše – odstranění průtahů v řízení a že nemůže být prostředkem k ovlivnění (předurčení) postupu soudu, vůči němuž návrh směřuje, v řízení a při rozhodování sporu nebo jiné právní věci, může příslušný soud stanovit lhůtu jen ve vztahu k takovým procesním úkonům, o jejichž provedení soud, vůči němuž návrh směřuje, již rozhodl (a je v prodlení s jejich provedením) nebo jejichž potřeba provedení – i když o nich dosud nebylo rozhodnuto – je podle obsahu spisu a s přihlédnutím k povaze věci nepochybná a které ve věci stejně musí být podle zákona učiněny.*"

[13] Krajský soud v dané věci nemusí nařídit jednání, jelikož s rozhodnutím věci bez nařízení jednání obě strany souhlasily. Nejvyšší správní soud krajskému soudu v takovém případě nemůže vůbec nařídit lhůtu k nařízení jednání, jelikož určením takové lhůty by v prvé řadě nově založil dosud neexistující povinnost krajského soudu jednání nařídit. Tím by však Nejvyšší správní soud nepřípustně zasáhl do řízení před krajským soudem způsobem, který se vymyká smyslu řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Návrh na určení lhůty není důvodný v té části, kde navrhovatel požaduje určit lhůtu k nařízení jednání.

III. b) Návrh na určení lhůty k vydání rozhodnutím, jímž se končí řízení o žalobě

[14] Již z ústavních zásad spravedlivého procesu a práva na přístup k soudu vyplývá povinnost krajského soudu rozhodnout o podané žalobě. Krajský soud tak má povinnost

vydat rozhodnutí, jímž se končí řízení o žalobě. U návrhu na určení lhůty k vydání takového rozhodnutí proto lze posuzovat, zda dochází k průtahům.

[15] Důvodnost návrhu na určení lhůty Nejvyšší správní soud posuzuje dle kritérií vymezených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Těmito kritérii jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu. Současně není bez významu ani § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou vymezeny návrhy a věci, o nichž se rozhoduje přednostně.

[16] Navrhovatelova věc nespadá mezi návrhy nebo věci, o kterých je soud dle § 56 odst. 2 nebo 3 s. ř. s. povinen projednat a rozhodnout přednostně.

[17] Za porušení práva na projednání věci bez zbytečných průtahů pak Nejvyšší správní soud nepovažuje samotnou skutečnost, že soud, vůči němuž návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu směřuje, učinil v přiměřených lhůtách všechny přípravné úkony, které musí předcházet rozhodnutí věci, ale ve věci stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci napadlé dříve. Podstatné však je, aby v tomto stavu soud neudržoval řízení po příliš dlouhou dobu, což se posuzuje dle kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Jde o kritéria vycházející z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (viz bod 48. rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 9. 1996, *Süßmann proti Německu*, stížnost č. 20024/92, publ. Reports 1996-IV, či bod 43. rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. 6. 2000, *Frydlender proti Francii*, stížnost č. 30979/96, publ. Reports 2000-VII; oba rozsudky jsou dostupné z http://hudoc.echr.coe.int).

[18] Při posouzení jednotlivých kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích se Nejvyšší správní soud vyjádří nejprve ke složitosti věci. Řízení o žalobě před krajským soudem vykazuje složitost lehce nižší než je průměrná složitost věcí před správními soudy. Předložený spisový materiál správních orgánů není nikterak rozsáhlý a ani žalobou napadené rozhodnutí žalovaného není rozsáhlé, neboť se zabývá jen úzkým okruhem otázek. Na druhou stranu složitost věci jistým způsobem zvyšuje nepřehlednost a rozsah podané žaloby. Ve výsledku lze proto složitost věci označit za lehce nižší než průměrnou.

[19] Navrhovatel se ve svém návrhu na určení lhůty nevyjádřil k tomu, jaký pro něj má význam předmět sporu. Tuto otázku proto Nejvyšší správní soud posoudí s ohledem na objektivní charakter důsledků žalobou napadených správních rozhodnutí, jímž je odejmutí doplatku na bydlení. Jelikož v řízení před správními orgány došlo k odejmutí dávky pomoci v hmotné nouzi, lze konstatovat, že jde o věc pro navrhovatele významnou.

[20] Nejvyšší správní soud neshledal v postupu samotného navrhovatele nic, co by v posuzované věci negativně ovlivňovalo délku řízení před krajským soudem. Navrhovatel podal žalobu, u níž jej krajský soud nemusel vyzývat k odstranění vad. Navrhovatel v krátké době po obdržení vyjádření žalovaného zaslal své stanovisko.

[21] Krajskému soudu nelze nic vytknout, co se týče vykonání přípravných úkonů, které je nezbytné vykonat, aby bylo o věci možno rozhodnout. Krátce po doručení žaloby si krajský soud obstaral správní spisy a vyjádření žalovaného. Poučil strany o tom, která samosoudkyně věc bude projednávat a zjistil stanovisko stran k rozhodnutí věci bez jednání. Ve věci vykonal všechny přípravné úkony, jichž je třeba. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že krajský soud v krátké době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno vydat rozhodnutí. Posouzení, zda v tomto stavu krajský soud neponechal řízení po nepřijatelně dlouho dobu, Nejvyšší správní soud považuje vhodné učinit v souvislosti s dalšími kritérii vymezenými v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

[22] Řízení o žalobě před krajským soudem bylo zahájeno dne 7. 4. 2017, řízení tedy trvá necelých 7 měsíců. Nejde o délku řízení, o níž by bylo možno konstatovat, že značí průtahy ve věci. Krajský soud ve věci v krátké době po obdržení žaloby učinil všechny přípravné úkony. Ani lehce nižší než průměrná složitost věci ani její význam pro navrhovatele nevedou k závěru, že by ve věci docházelo k průtahům. Věc je pro navrhovatele sice významná, ale její význam nedosahuje takové intenzity jako ve věcech, kde z důvodu významu věci zákonodárce předpokládá přednostní projednání (takovou věcí je dle zákonného vymezení v § 56 odst. 3 s. ř. s. např. rozhodnutí o zajištění cizince, tedy správní rozhodnutí, jehož důsledkem je omezení osobní svobody). Bez nejmenších pochyb Nejvyšší správní soud konstatuje, že komplexní hodnocení kritérií, jimiž se důvodnost návrhu na určení lhůty posuzuje, vede v porovnání s délkou řízení před krajským soudem k jednoznačnému závěru, že před krajským soudem v posuzované věci ani zdaleka nedochází k průtahům s vydáním rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě končí. Ani v této části proto návrh není důvodný.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Návrh na určení lhůty není důvodný ani ve vztahu k nařízení jednání ani ve vztahu k vydání rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě končí. Z tohoto důvodu jej Nejvyšší správní soud zamítl.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, byl-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

Aprk 21/2017